

holdNorge rent

ÅRSRAPPORT 2012

Et renere og mer trivelig Norge

Innhold

1. Sammendrag: Kort om arbeidet i 2012
2. Om Hold Norge rent
3. Strandryddedagen
4. Skoleopplegg
5. Vårryddedaksjonen
6. Hold Norge rent-konferansen
7. Fremtiden for Hold Norge rent

Hold Norge rent

Hold Norge rent har som formål å skape engasjement og formidle kunnskap om forsøpling og avfall på avveier. Hold Norge rent skal både synliggjøre den frivillige innsatsen og inspirere til økt videre engasjement. Hovedmålet er å redusere omfanget av forsøplingsproblemet, og bidra til rene friluft- og nærmiljøområder. Dette støttes gjennom holdningsskapende budskap som viser betydningen for miljøet.

Avfall Norge (www.avfallnorge.no) har det økonomiske og juridiske ansvaret for Hold Norge rent. Kampanjens sekretariat har siden 2009 vært lokalisert hos Retursamarbeidet LOOP: www.loop.no/post@loop.no.

1. Sammendrag: Kort om arbeidet i 2012

I 2012 har marin forsøpling vært hovedfokuset til Hold Norge rent. Temaet var sentralt på konferansen i januar 2012 og på Strandryddedagen 4.mai. Strandryddedagen ble en stor suksess, til tross for svært begrensede midler. Over 5000 frivillige ryddet 225 km kystlinje, en innsats som genererte over 1500 presseoppslag. Organisasjoner, grupper, kommuner, avfallsselskap, medier og publikum forøvrig måtte ta stilling til deltakelse på Strandryddedagen, og det positive resultatet er en generell økning i kunnskapene rundt marin forsøpling. Hold Norge rent har gjennom Strandryddedagen, konferanser og seminarer, samt nærvær i media, bidratt til at 1 av 3 nordmenn nå vet hva Strandryddedagen og marin forsøpling er.

Hold Norge rent har også gjennomført Vårryddeaksjonen, som ble vitalisert og fornyet på Facebook og i direkte markedsføring mot kommuner og avfallsselskap. Hold Norge rent har vært synlig i sosiale medier, og har i tillegg økt sin synlighet på egen hjemmeside holdnorge.no. Dette har medført økt trafikk på nettsiden og Facebook. Strandryddedagen ble gjennomført gjennom kampanjesiden ryddenstrand.no.

2. Om Hold Norge rent

Å rydde opp forsøpling krever betydelige ressurser av samfunnet, og holdningsskapende arbeid kan redusere disse kostnadene. Forsøpling er et vesentlig miljøproblem, spesielt marin forsøpling og farlig avfall på avveier. Hovedformålet til Hold Norge rent er å skape engasjement og holdninger og spre kunnskap om forsøpling og avfall på avveier. Hold Norge rent skal synliggjøre og øke den frivillige innsatsen for å redusere omfanget av forsøplingsproblemet, øke antall frivillige ryddeaksjoner som bidrar til rene friluft- og nærmiljøområder, og ikke minst bidra med et holdningsskapende budskap som viser betydningen for miljøet.

Marin forsøpling er et alvorlig miljøproblem som skader livet i og ved havet. Rapporten "Kunnskap om marint søppel" fra Klif/DN (Hals et al 2010) viser at problemet er stort også i Norge. Man anslår at omkring 15 % av det marine avfallet ligger langs strendene og i fjæra, og dette avfallet kan man gjøre noe med. Kildene til marin forsøpling er mange og varierer geografisk, avhengig av hvordan området blir brukt. Hold Norge rent ønsker å bidra til videre kartlegging, forebygging og opprydding.

Styringsgruppens medlemmer i 2012:

Morten Dåsnes: Friluftsrådernes Landsforbund.

Helene Bugge: Bad, Park og Idrett.

Heidi Viki: Renovasjon i Grenland.

Kjersti Kildahl: Avfall Norge.

Håkon Jentoft: Avfall Norge.

Eirik Oland: Grønt Punkt.

Kampanjeleder Emily Robertson og daglig leder i LOOP Nancy Strand har deltatt på møtene og delt på oppgaven som sekretær for styringsgruppen.

Økonomiske nøkkeltall i 2012.

Hold Norge rent er et spleiselag. Hovedbidragsyterne i 2012 var Avfall Norge og Miljøverndepartementet, samt returselskapene Grønt Punkt Norge, Syklus (Norsk Glassgjenvinning/Norsk Metallgjenvinning) og Norsk Resy. I tillegg fikk Hold Norge rent støtte fra Skagerrak Energi, Hafslund, Perpetuum, RagnSells og en rekke mindre sponsorer. Hele oversikten over støttespillere og sponsorer er å finne på nettsidene og nederst i årsrapporten.

Hold Norge rent har i 2012 hatt et samlet budsjett på nærmere 1 390 000 kroner, og årsregnskapet ble gjort opp med et underskudd på nærmere 61 000. Underskuddet ble dekket inn av Avfall Norge og egeninnsats fra LOOP. Hovedkostnaden er lønn til en kampanjelederstilling, samt bistand til informasjon, Strandryddedagen og Hold Norge rent-konferansen, pluss sekretariatskostnader. En kampanjeleder på heltid er helt avgjørende for å få den nødvendige kontinuiteten i arbeidet, samt oppfølging av alle frivillige enkeltpersoner, lag og foreninger. Det sikrer også et smidigere samarbeid med kommuner og kommunale og private selskaper. Erfaringen fra 2012 er at kampanjelederen fungerer som katalysator for lokalt arbeid, gjennom tilrettelegging, oppfølging lokalt og mediadekning av problemstillingene.

I 2012 hadde Hold Norge rent en kampanjeleder på heltid fra 1. januar - 30. juni, og deretter en vikar på deltid i perioden 17. oktober til 31. desember. Fra 1. februar er det ansatt ny kampanjeleder i 100% stilling.

3. Strandryddedagen

Marin forsøpling, gjennom prosjektet Strandryddedagen, ble hovedsatsingen til Hold Norge rent i 2012. Strandryddedagen var et pilotprosjekt som ble idereutviklet fra 2011 med fokus på marin forsøpling. Formålet var å skape en aksjon der frivillige kunne lage ryddeaksjoner der de registrerte avfall og selv bidro til å spre informasjon. Strandryddedagen 2012 ble en suksess med 225 km ryddet strandlinje fordelt på mer enn 400 aksjoner med 5000 registrerende frivillige. I tillegg var det bred mediaoppmerksomhet, der Hold Norge rent var delaktig i omlag 1500 oppslag/klipp. Strandryddedagen 2012 ble gjort mulig gjennom stor innsats fra kommuner, avfallsselskaper, organisasjoner og foreninger. Mange samlet seg altså om strandryddedagen som et felles konsept. Strandryddedagen 4.mai var for øvrig del av en internasjonal kampanje i regi av The Ocean Conservancy og Den internasjonale strandryddedagen. Resultatene fra alle de norske registreringene ble delt gjennom den internasjonale organisasjonen. det er også viktig for Hold Norge rent å bruke funnene til å arbeide forebyggende med kildene til marin forsøpling.

På kun to år har Strandryddedagen blitt et begrep, og en landsomfattende undersøkelse våren 2012 viste at 1 av 3 hadde hørt om Strandryddedagen. Aksjonen har en bred appell og samler såvel frivillige som myndigheter og avfallsbransjen. Flere kommunale og private avfallsselskaper har hatt omfattende lokale aktiviteter som en del av sitt markeds- og informasjonsarbeid i 2012, og erfaringer er at dette gir høy merverdi for selskapene og god respons i media.

Miljøverndepartementet bidro med 180 000,- til en felles verktøymanual for oppryddning av søppel på strender. Målet er at denne manualen skal bidra til å spre engasjementet for Strandryddedagen ytterligere.

Erfaringene i 2012 viste at strandryddedag på våren økte engasjementet med strandrydding i kombinasjon med andre vårrydddeaksjoner.

4. Skoleopplegg

Hold Norge rent samarbeider med LOOP Miljøskole om utsendelse av undervisningsmateriell med forsøpling som tema. I 2012 ble det sendt ut aktivitetsark om forsøpling for barneskolen. Materiellet er også tilgjengelig på nett. I 2012 ble det også utviklet et undervisningsopplegg i samarbeid med Oslofjordens friluftsråd. Flere skoler var med på lokale strandryddeaksjoner i 2012. Tilbakemeldinger fra skolene viser at de opplever aksjoner i samråd med Hold Norge rent som meget positive med stort læringsutbytte. Elevene lærer av å utforske hva som finnes i naturen og bruke registreringsskjemaet der man dokumenter avfallet de finner (i tråd med Nysjerrigper-metoden). Læringsutbyttet forsterkes av at ders handlinger settes i perspektiv med elevers aksjoner i andre land.

5. Vårrydddeaksjon

Hold Norge rent gjennomførte aktiviteter i sosiale medier i forbindelse med Vårrydddeaksjonen. Målet var å aktivere interkommunale avfallsselskaper, kommuner, lag og foreninger i deres arbeid med vårrydding. Nordmenn er positivt innstilt til dugnader, og dette er en viktig del av den norske folkesjela. Det er et ønske om at denne aktiviteten utvides ved økt finansiering.

I 2012 var holdnorerent.no aktivt besøkt i forbindelse med Vårrydddeaksjonen. Materiellet og tipsene ble brukt blant lokale aktører. Hold Norge rent har fått gode tilbakemeldinger på materiellet, og har fått høre at det var nyttig i organiseringen av vårdugnader. Høsten 2012 ble det også lagt planer for økt satsning på vårrydddeaksjonen i 2013 og fremover, blant annet gjennom planlegging av nye nettsider, holdnorerent.no, som skal lanseres første kvartal 2013.

6. Hold Norge rent – konferansen

Hold Norge rent konferansen 2012 ble en stor suksess med omtrent 80 deltakere fra mange land. Et variert utvalg bransjer var representert, for eksempel avfallsbransjen, kommuner, fylkeskommuner og fiskerinæring. Temaet var marin forsøpling. Daværende Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim åpnet konferansen. Han understreket betydningen av Hold Norge rents arbeid mot forsøpling. Hold Norge rents miljøpris, Gullklypa, ble delt ut til årets ildsjel: Monica Kleffelgård, for hennes engasjement mot forsøpling og for lokal opprydding. Norsk Fiskeriretur fikk Gullklypa som organisasjon for sitt arbeid med å samle inn kassert fiskeri- og oppdrettsredskap for materialgjenvinning langs hele Norges kyst. Kassert fiskeri- og oppdrettsredskap er en av de største utfordringene hva gjelder marint forsøpling.

7. Fremtiden for Hold Norge rent

Hold Norge rent har opparbeidet seg en viktig miljørolle, både nasjonalt og internasjonalt og fortsette sitt holdningskapende arbeid rundt forsøpling. I Norge er koordinatrollen for Strandryddedagen sentral, internasjonalt er et bredere og tettere samarbeid på trappene. Hold Norge rent ser et potensiale i å videreføre den gode tonen som allerede er på plass med The Ocean Conservancy og viktige europeiske aktører som KIMO, Waste Free Oceans, osv. Videre er det under etablering et europeisk nettverk Clean Europe Network hvor Hold Norge rent bør delta.

Det er utarbeidet en 3-årsplan for Hold Norge rent som skal prioritere vårrydding, marin forsøpling og villfyllinger som sine tre hovedsatsningsområder i perioden 2013-2015.

8. Finansiering av Hold Norge rent

Det har i 2012 og foregående år vært en prioritert oppgave å få på plass grunnfinansiering som over tid sikrer en kampanjeleder på heltid. Ved inngangen til 2013 er Hold Norge rent i den positive situasjonen at finansieringen av kampanjeleder er sikret for hele året, noe som gir et godt utgangspunkt for videre arbeid og satsing.

Hold Norge rent merker et økende miljøengasjement blant folk. For å få optimalt utbytte av den positive interessen, kreves vedvarende påfyll og strukturering og en kampanjeleder som er tilgjengelig for befolkningen og media. Deltakelse i sosiale medier er viktig og det er behov for bedre digitale løsninger med mobilt tilpassede nettsider, gode kartløsninger, og registreringsløsninger som gjør det lett å engasjere seg som frivillig. Finansieringen av slike tiltak er ikke på plass, og det er behov for kontinuitet i finansieringen som sikrer en grunnaktivitet over tid. Finansieringsarbeidet vil derfor fortsette.

Hold Norge rent har fått flere sponsorer som særlig vil være med på å øke aktiviteten lokalt i sine områder. Dette arbeidet, som styrker muligheten for å få med flere frivillige, vil få prioritet fremover. Støttespillere og bidragsyttere i 2012:

